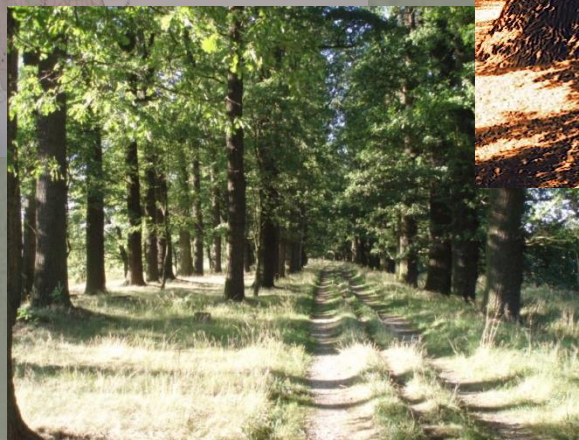
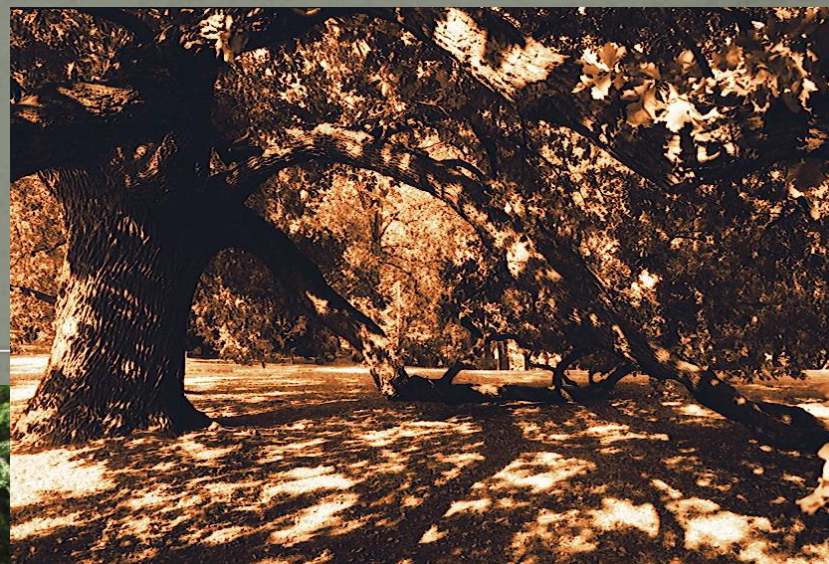

Vývoj krajiny

Ing. Lenka Solarová

22.10.2013 Strakonice

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vývoj krajiny obecně

- 2 zásadní období vývoje krajiny – nezáměrná X záměrná tvorba krajiny

Počátky

- Kultivace lesů, oddělení země od vody, efektivita
- Neolitická revoluce, hradiště
- 11. století Přemyslovci – panské hrady, románské kostely, kláštery, osady zemědělců, obchodní cesty, obhospodařovaná půda
- Vrcholný středověk – hrady, kláštery, královská města – přeměna krajiny, tvrze, církevní statky, vesnice, ohrady na dobytek, první zahrady, pole a louky na vzestupu, les na ústupu
- Od 14. století rozvoj rybníkářství

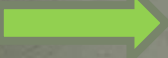
Vývoj krajiny obecně

Renesance

- Rybníkářství
- Velkostatky, pivovarnictví, vinohradnictví
- Zámky, lovecké záměčky
- Zahrady a obory

Vývoj krajiny obecně

17.-19. století

- Záměrný vývoj od 17. století (dříve tvorba cest, kácení kvůli získání úrodné půdy..., ne prvoplánová tvorba krajiny)
 - 3 zásadní období – **Baroko, Klasicismus, Přírodně – krajinářský styl**
 - **Baroko – 17.- 1. pol. 18. století**
 - Zahrada formálního typu, pravidelnost, kontrasty v detailech
 - Krajina - nekonečný, neomezený prostor, cesty se stromořadím, aleje do krajiny s ukončením drobnými stavbami, osázené hráze rybníků, přehlednost
-
- Optické zvětšení zahrady, propojení
 - Výstavba venkovských panských usedlostí
 - Základ české kulturní krajiny – spojení drobné sakrální architektury s krajinou (skupiny stromů, solitérní strom...) – ojedinělé ve světové tvorbě krajiny
 - Důkaz kulturnosti a vztahu k přírodě /krajině

Příklad dubových víceřadých
alejí

Aleje a doplňková zeleň
na březích rybníků

Drobná sakrální architektura doplněná zelení

Aleje ovocných stromů

Vývoj krajiny obecně

17.-19. století

- **Klasicismus – 2.pol. 18. až počátek 19. století**
- 2 rozdílné formy
- Akademický chlad, racionalita – staví se antické ruiny, chrámky, obelisky, později se z této formy vyvíjí empír, nejvíce ve Francii
- Volně pojatá anglická zahrada – vliv Číny + filosofie Rousseaua, romantický zahradní výtvar – od této doby se používá slovo park
- Přírodní element, volná krajina
- Park v pravém slova smyslu až v krajinářském stylu
- Rozvoj myslivosti a lovectví – lovecké záměčky, myslivny
- Sklárny, hamry, pily, rozšiřování velkostatků

Vývoj krajiny obecně

17.-19. století

- **Přírodně-krajinářský styl – 19. století**
- Rozklad feudálního řádu – přechod ke kapitalismu
- Krása nalezena v prostotě neporušené krajiny, návrat k přírodě
- Odpor proti barokní tvrdě architektonické zahradě
- 2 proudy
 - Lancelot Brown – poetické kompozice, kombinace pásů, skupin a volných ploch
 - Ostatní angličtí architekti – použití překvapujících prvků kompozice – čínské pagody, zříceniny, jeskyně, poustevny...
- Zdánlivý respekt terénu
- Vytváří malebnost a půvabnost
- Kompozice různě barevných keřů, stromů, nepravidelné skupiny výsadeb, volné rozlehlé plochy trávníků

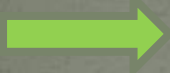
Anglický park ve Štěkni

Vývoj krajiny obecně

17.-19. století

- **Přírodně-krajinářský styl – 19. století - pokračování**
- Vrchol – park okrasného statku – hospodářské pozemky jsou součástí parku, architekt Stephan Switzer označil jako Rural Gardening – jiné označení - **ornamented farm**

- Základem tohoto typu parku je statek s hospodářsky využívanou a současně záměrně komponovanou krajinou
- Důležité umístění výsadeb – nesmí docházet k zablokování výhledů, obecně jsou kopce zalesněny, údolí otevřená s loukami
- Důraz na vzhled, ekonomická výhodnost upozaděna
- Nejen ornamented farm, architektonizovaná krajina, krajina zahrnující ojedinělá technická díla, kulturně historicky významná krajina, kulturní krajina jako zázemí duchovních cílů

Vývoj krajiny obecně

19. a 20. století

- V Čechách je toto období největším rozkvětem parkové (i zahradní) tvorby
- Většina pravidelných zahrad přetvořena na krajinářské parky
- 1837 – zákon o povinnosti vysazovat a udržovat stromořadí
- Selské baroko
- Od počátku 19. století výrazná těžba dřeva, úbytek lesních ploch
- Od poloviny 19. století vliv železnice na krajinu
- 50. léta 20. století - kolektivizace zemědělství – liniové stavby, regulace vodních toků, meliorace

Historické stopy vývoje krajiny

- Terénní průzkumy
- Archivní průzkumy
- Vojenská mapování
- Mullerova mapa 1720 (vvdání 1790)
- I. Vojenské mapování 1764-1768 (kulturní barokní krajina)
- II. Vojenské mapování 1836-1852 (rozvoj intenzivních forem zemědělství, maximum orné půdy, minimum lesa)
- III. Vojenské mapování 1876-1878 (Morava), 1877-1880 (Čechy)
- Stabilní katastr

Historické stopy vývoje krajiny

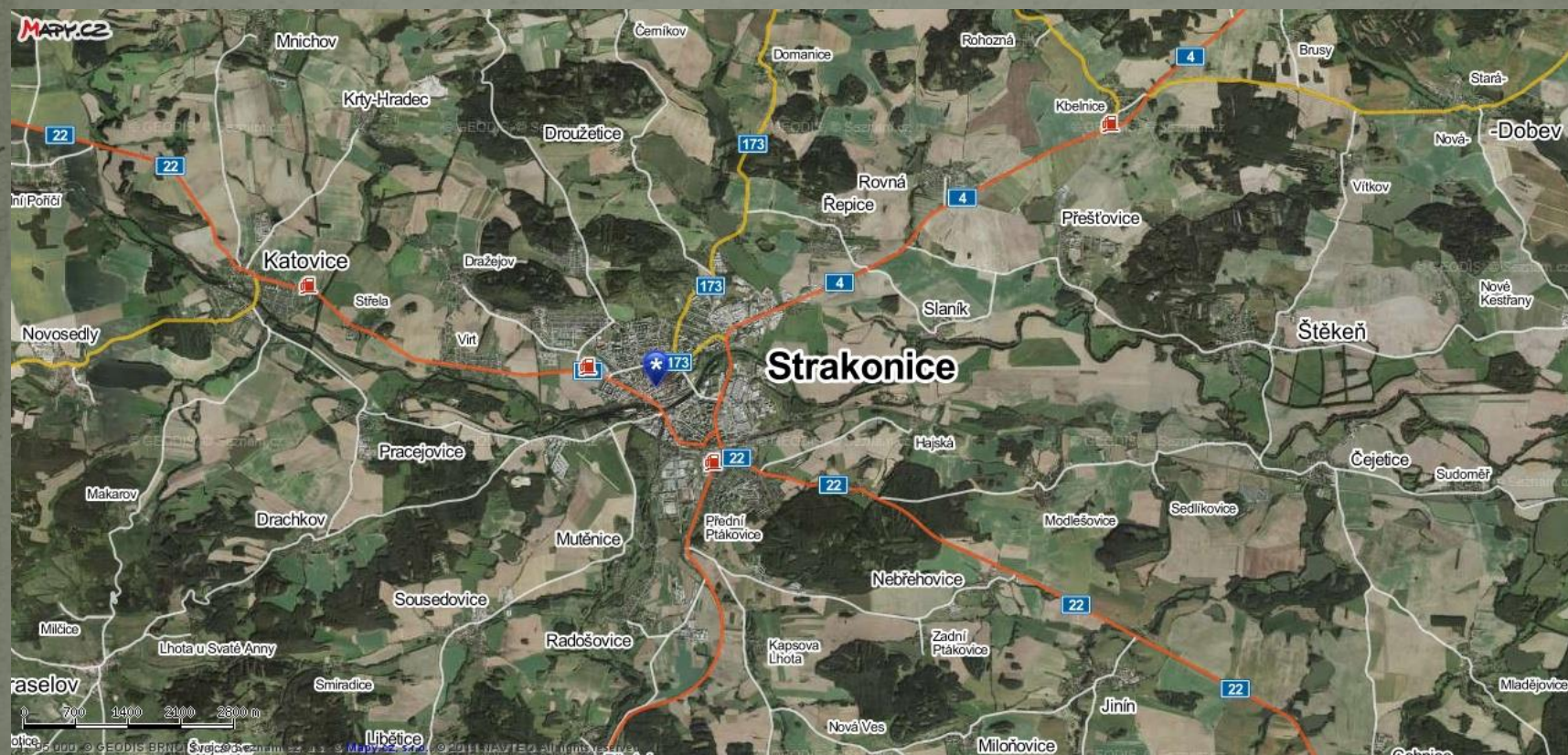
- Historická mapa Strakonicko – II. Vojenské mapování

Zdroj – www.mapy.cz – historická mapa

Historické stopy vývoje krajiny

- Letecká mapa Strakonicko

Zdroj – www.mapy.cz– letecká mapa

Historické principy tvorby krajiny

- Zásadní je celková kompozice krajiny a spojení relativně diferencovaných prvků do kompaktního celku - harmonie
- Spojení krajiny s architekturou
- Estetická a ekonomická funkce jsou v rovnováze
- Nedochozelo k převratným terénním modelacím – spíše dokonalé využití možností stávajícího terénu
- Kompozice okrasného statku
- Použití původních dřevin, pro danou krajinu typických
- Pokora, trpělivost, vize

Současnost

- nekonceptčnost
- neuspořádanost
- ekonomika vítězí nad estetikou
- snaha o jedinečnost za všech okolností
- zeleň často na okraji zájmu
- neopatrné použití exotických dřevin
- absence pokory, respektu, trpělivosti
- prosazení sebe sama za všech okolností

Co by, kdyby...

- více fotografií, méně informací
- více doporučovat zdroje informací, různé odkazy
- větší prostor k diskusím

Děkuji za pozornost ☺

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ